

VAN DER HEEM. N.V.

BALANS

PER.

31. DECEMBER 1943.

PRAE-ADVIES VAN COMMISSARISSEN AAN
DAMES EN HEREN AANDEELHOUDERS VAN DE
NAAMLOZE VENNOOTSCHAP VAN DER HEEM N.V.

Ingevolge de bepalingen van artikel 34 der statuten hebben wij de eer, U hierbij over te leggen de door de Directie opgemaakte balans per 31 December 1943 en de winst- en verliesrekening over het tijdvak 1 Mei 1943 - 31 December 1943. Verder bieden wij U hierbij aan het verslag der Directie, genoemd in artikel 27 der statuten, omtrent de toestand der vennootschap en haar handelingen in het tijdvak 1 Mei 1943-31 December 1943.

Wij stellen U voor te besluiten:

- 1) de balans en winst- en verliesrekening ongewijzigd vast te stellen, waardoor aan de Directie décharge verleend wordt voor haar beheer en aan Commissarissen voor het gehouden toezicht.
- 2) Het voorstel, de winst over het tijdvak 1 Mei 1942 - 31 December 1943 aan te wenden tot gedeeltelijke afboeking van het verliessaldo vorige jaren, goed te keuren.
- 3) Over te gaan tot het bepalen van een slotdividend van 4 %, waardoor over het boekjaar 1 Mei 1942 - 31 December 1943 totaal 10 % dividend betaalbaar gesteld wordt. Tevens verzoeken wij Uw goedkeuring, dit dividend ten laste van de Aandeelhoudersreserve te brengen.
- 4) Ter voorziening in de vacature van Commissaris door periodieke aftreding, Mevr. C.G. van der Heem- geboren

.....

Hemmes van Zoetendaal opnieuw als Commissaris van onze N.V.
te benoemen.

's-Gravenhage,

De Raad van Commissarissen.

VERSLAG VAN DE DIRECTIE OVER HET TIJD-

VAK 1 MEI 1943 - 31 DECEMBER 1943.

Aan

Commissarissen en Aandeelhouders van de
Naamloze Vennootschap VAN DER HEEM N.V.

Mevrouw, Mijne Heren,

In verband met het besluit van aandeelhouders d.d. 12 April 1943, waarbij de loop van ons boekjaar gewijzigd en gelijkgesteld is aan het kalenderjaar, omvat ons boekjaar 1942/1943 een tijdvak van 20 maanden.

Aansluitende aan het tussentijds verslag over de eerste 12 maanden van dit boekjaar, uitgebracht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders d.d. 27 September 1943, geven wij U thans een overzicht over de laatste 8 maanden - omvattende het tijdvak 1 Mei 1943 tot 31 December 1943 - en leggen U hierbij tevens voor:

de balans per 31 December 1943;

de resultatenrekening over het tijdvak 1 Mei 1943 tot 31 December 1943;

de fiscale balans per 31 December 1943.

BESTUUR:

In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders d.d. 27 September 1943 werd de heer J. van Randwijk opnieuw benoemd tot commissaris van onze vennootschap.

Aan de beurt van aftreding is thans Mevr. C.G. van der Heem-geboren Hemmes van Zoetendaal, die zich herkiesbaar stelt.

.....

ALGEMEEN OVERZICHT:

Ons per 31 December 1943 afgesloten boekjaar omvat een tijdperk van 20 maanden, waarin de moeilijkheden voor het Nederlandse bedrijfsleven schier op elk gebied wel zeer sterk zijn toegenomen.

De vele onzekere factoren, geheel buiten het machtsbereik van de ondernemers liggende, maken het leiden van een onderneming moeilijker dan ooit.

Verwachtingen uit te spreken voor de naaste toekomst, lijkt ons in deze tijden, waarin zich per dag alles wijzigende omstandigheden kunnen voordoen, ongewenst.

Wel kunnen wij de toestand van onze onderneming per 31 December 1943 nader analyseren en constateren dan met voldoening, dat onze onderneming zich in deze moeilijke tijden tot heden zeer goed gehouden heeft.

Onze kapitaalstructuur is in de laatste jaren enigszins verbeterd, een normaal rendement is behouden, onze technische outillage is op peil gebleven en onze personeelstaf is nog volledig aanwezig.

Daarbij is het van zeer grote waarde, dat wij niet alleen ons normale fabricageprogramma van radio-apparaten, stofzuigers, handboormachines en elektrische motoren hebben kunnen handhaven, doch daarnaast dit programma uitgebreid hebben met artikelen als strijkijzers, ventilatoren, handdynamo's en broodroosters. Hoewel een dergelijk productieprogramma momenteel een lager rendement geeft dan andere opdrachten, die verkregen kunnen worden, streven wij er naar, deze artikelen te blijven fabriceren, om hierdoor beter voorbereid te wezen bij een terugkeer van normale tijden.

.....

ONTWERPEN:

Door het verbod tot het ontwerpen van artikelen, die tot ons na-oorlogs productieprogramma behoren, kon de activiteit van onze laboratoria zich ook in de afgelopen 8 maanden slechts bewegen op het terrein van die artikelen, waarvan de fabricage voorbereid moest worden of waarvan de productie reeds ter hand was genomen.

Ons radiolaboratorium heeft zich hoofdzakelijk op onderzoekingen op het gebied van de meetapparatuur bewogen. Onder meer werd een oscillator ontworpen, waarop inmiddels bestellingen ontvangen zijn.

Uitgezonderd een nieuw ontwerp van een 3-voudige condensator kon weinig aan de ontwikkeling van radio-apparaten gedaan worden.

De ontwikkeling van stofzuigers en zeilwrijvers vond verder voortgang. De ontwerpen van een handstofzuiger en een eenvoudige zeilwrijver kwamen gereed.

Op het gebied van industriemotoren werden verschillende onderzoekingen gedaan in zake geruisloosheid, deels met goed gevolg. In verband met de moeilijke kogellagerpositie werden onderzoekingen verricht naar het gebruik van zelfsmerende glijlagers. Onze serie draaistroommotoren werd uitgebreid met een nieuw ontworpen $1\frac{1}{2}$ pk motor.

Een nieuwe serie handboormachines kwam gereed, terwijl een bestaand type omgeconstrueerd werd met een huis van spuitgietwerk en een eigen fabriek dubbelpolige schakelaar. Een verdere uitbreiding van ons assortiment handboormachines is in voorbereiding.

.....

Verder werden belangrijke onderzoeken verricht op het gebied van materiaalbesparende uitvoeringen van onze producten.

FABRICAGE:

De weinig bevredigende fabricageresultaten, waarvan in ons vorig verslag sprake was, zijn ook in 1943 niet beter geworden. Van vrijwel alle producten bleef de aflevering onder het fabricageplan.

Het hoge percentage zieken, het belangrijke personeelsverloop en in het algemeen personeelsgebrek en minder belangstelling van het personeel voor het werk, gepaard gaande met een zeer onregelmatige materiaalvoer en moeilijkheden met vervangingsmaterialen, moeten als de oorzaken van deze minder gunstige productieresultaten genoemd worden.

Als lichtpunt kan echter geconstateerd worden, dat, hoewel de hoeveelheid producten beneden onze capaciteit bleef, de kwaliteit niets te wensen overliet en onze productie zich aangepast heeft aan de verscherpte kwaliteitscontrole.

RADIO-APPARATEN:

De fabricage van radio-apparaten konden wij het gehele jaar handhaven. Door stagnatie in de levering van onderdelen door Philips kon ons fabricageplan van 15.000 apparaten slechts voor 93 % gehaald worden.

De vooruitzichten voor 1944 zijn ongunstig, daar wij slechts voor 3 maanden orders in ons bezit hebben.

STOFZUIGERS EN STOFZUIGERAGGREGATEN:

Deze productie bereikte slechts voor 50 % het fabricageplan. Gedeeltelijk werd dit veroorzaakt door aanloopmoeilijkheden, die zich bij een gedwongen stilstand van onze stofzuiger-

.....

fabricage van ruim $\frac{1}{2}$ jaar ook nog in deze maanden deed voelen, gedeeltelijk door het ontbreken van aansluitende opdrachten, waardoor wij genoodzaakt waren, de fabricage tot een kleiner kwantum terug te brengen.

Voor het jaar 1944 hebben wij nog voldoende orders voorhanden, om onze stofzuigerfabricage, zij het in een kleiner aantal dan onze normale capaciteit bedraagt, te kunnen voortzetten.

HANDDYNAMO'S:

Bij dit artikel kwamen eveneens stagnaties bij de levering van onderdelen door derden voor. De eigenlijke fabricage gaf geen reden tot opmerkingen. In de loop van dit jaar werd door ons de 100.000ste handdynamo afgeleverd.

Voor de eerste helft van het komende jaar zijn wij voldoende van opdrachten voorzien.

HANDEBOORMACHINES:

De fabricage bleef belangrijk onder de verwachtingen. Grote technische moeilijkheden, speciaal met tandwielen, zijn de oorzaak van dit teleurstellende resultaat. Inmiddels zijn deze moeilijkheden opgelost en verloopt de fabricage regelmatig, ofschoon wij voor tandwielen nog steeds van derden afhankelijk zijn.

Voor het komende jaar zijn wij voldoende van orders voorzien.

INDUSTRIEMOTOREN:

Vooral bij de fabricage van industriemotoren deed zich het gebrek aan goed geschoold personeel voelen. Het fabricageplan kon slechts voor 47 % gehaald worden. Voor 1944 zijn de vooruitzichten wel iets beter, doch onze verwachtingen voor deze productie zijn nog verre van optimistisch.

STRIJKIJZERS:

Het aanlopen van deze productie werd vertraagd door het te laat binnenkomen van diverse kooponderdelen. Slechts een kleine proefserie is dit jaar gereed gekomen. Het ter hand nemen van de fabricage van dit artikel bracht een belangrijke uitbreiding van onze slijperij met zich mede.

Voor het komende jaar beschikken wij over voldoende opdrachten.

VENTILATOREN:

Ook bij dit artikel kon door het te laat binnenkomen van verschillende kooponderdelen en het te laat gereed zijn van enkele stempels de fabricage nog niet ter hand worden genomen.

In de eerste maanden van het komende boekjaar zal de fabricage starten.

Voor het komende boekjaar beschikken wij over voldoende opdrachten op dit artikel.

HOUTEN ARTIKELEN:

Ofschoon de toestanden in ons houtbedrijf enigszins verbeterd zijn, is de orderpositie zeer précair en moet met een belangrijke onderbezetting van deze afdeling van ons bedrijf, ook voor het jaar 1944 gerekend worden.

HAKENFELDE ARTIKELEN:

De motorenproductie voor dezen afnemer behaalde voor 3/4 het fabricageplan. De achterstand in de productie werd veroorzaakt door personeelgebrek en stagnatie in de ontvangst van materialen.

Tenzij alsnog aansluitende opdrachten ontvangen worden, loopt de fabricage van deze motoren in het komende boekjaar af.

Hetzelfde kan gezegd worden van de fabricage van de overige Hakenfelde-artikelen. Deze fabricage stagneerde eveneens door personeelgebrek en materiaalmoelijkheden.

.....

LORENZ RADIO-APPARATEN:

In de afgelopen maanden werd uitsluitend het voorbereidende werk verricht, zoals de fabricage van gereedschappen, stempels, matrijzen enz.

In de eerste helft van 1944 zal de eigenlijke productie ter hand worden genomen, tenzij wegens niet binnenkomen van kooponderdelen de fabricage uitgesteld moet worden.

METAALWARENFABRIEK:

Samenvattend kan vastgesteld worden, dat onze metaalwarenfabriek zeer goed van werk voorzien was, doch de productie stagnatie ondervond door gebrek aan ervaren personeel en moeilijkheden met de materiaalvoorziening.

HOUTFABRIEK:

Onze houtfabriek bleef ten gevolge van de teruggebrachte radiofabricage belangrijk onder haar normale capaciteit. De pogingen tot het verkrijgen van opdrachten op andere houten artikelen leidden niet tot het gewenste resultaat, zodat deze afdeling, voornamelijk door gebrek aan werk, belangrijk onder haar normale capaciteit bleef.

MONTAGEFABRIEK:

De montagefabriek had met zeer grote personeelmoeilijkheden te kampen, terwijl ook bij deze afdeling stagnaties door het niet tijdig afleveren van onderdelen door leveranciers de productiviteit ongunstig beïnvloedden.

OMZET:

De omzet bedroeg over het tijdvak 1 Mei '43 - 31 Dec. '1943

f 2.328.000.-

.....

In hetzelfde tijdvak (8 maanden) in 1941 f 2.421.000.-
 en over 1 Mei - 31 December 1941 f 3.174.000.-

De splitsing naar verkoopgroepen in vergelijking met hetzelfde tijdvak van het vorige boekjaar geeft het volgende overzicht:

	<u>1 Mei 1943 t/m</u> <u>31 December '43</u>	<u>1 Mei 1942 t/m</u> <u>31 December '42</u>
Radio-apparaten	547.000.-	1.167.000.-
Stofzuigers	397.000.-	19.000.-
Electr. motoren	161.000.-	41.000.-
Handboormachines	49.000.-	17.000.-
Handdynamo's	248.000.-	37.000.-
Houtwaren	146.000.-	166.000.-
Schakelmateriaal Hakenfelde	228.000.-	523.000.-
Electr. kleinmotoren	542.000.-	422.000.-
Diversen	64.000.-	259.000.-
	<u>2.382.000.-</u>	<u>2.421.000.-</u>

Omgerkend tegen een jaar-
 omzet zijn deze omzetten 3.573.000.- 3.632.000.-

Wij hebben onze omzet praktisch op hetzelfde peil kunnen handhaven. De afzet van goederen, bestemd voor de Nederlandse markt, viel terug tot slechts 6 % van de totale omzet. Toch bestond onze productie nog voor ruim 2/3 uit goederen, die tot ons normale fabricageprogramma behoren.

De export van onze artikelen is door allerhande belemmeringen nog verder ingekrompen en bleef in hoofdzaak beperkt tot uitvoer van stofzuigers naar Zwitserland en Spanje, motoren naar Hongarije en boormachines naar België.

De geringe mogelijkheid tot export wordt beheerst door de verhouding tussen verbruikte grondstoffen en deviezenopbrengst.

De onderzoekingen, die onze laboratoria verrichten op het gebied van materiaalbesparingen, achten wij voor de mogelijkheid tot uitvoer van onze producten zowel thans als in de naoorlogse tijden van het grootste belang.

.....

KAPITAALSTRUCTUUR:

Naar aanleiding van door commissarissen gedurende de laatste jaren over dit onderwerp gestelde vragen lijkt het ons gewenst, thans verder in te gaan op de kapitaalstructuur van onze vennootschap.

Onzes inziens kunnen wij dit het beste aan de hand van de fiscale balans behandelen. Ons aandelenkapitaal van f 400.000.- is, in verhouding tot het in onze onderneming werkzame kapitaal, gering. Naast dit aandelenkapitaal bezitten wij echter een eigen vermogen van ruim f 700.000.- in de vorm van reserves, opgebouwd uit winstinhoudingen. Het totale zuiver vermogen, berekend volgens de fiscale balans - dit is dus het eigen kapitaal van onze onderneming -, bedraagt per 31 December 1943 f 1.138.000.-. In mindering hiervan moet gebracht worden het bedrag aan verschuldigde belastingen uit de winst- en winstuitkeringen, totaal f 64.000.-.

De bezittingen van onze vennootschap bestaan uit:

Gebouwen en installaties	599.000.-
Machines, meubilair en dergelijke	440.000.-
Voorraden en onderhanden werken	1.522.000.-
af: door afnemers gefinancierd	<u>983.000.-</u>
	539.000.-
debiteuren	562.000.-
geldmiddelen	<u>76.000.-</u>
totaal bezit	<u><u>2.216.000.-</u></u>

Onze verplichtingen bestaan uit:

Schulden op korte termijn (inclusief belasting en winstuitkeringen)	750.000.-
hypothecaire lening	402.000.-
Eigen vermogen	<u>1.064.000.-</u>
Totaal	<u><u>2.216.000.-</u></u>

Onze bezittingen zijn gefinancierd door eigen kapitaal voor 48 %, door vreemd kapitaal op lange termijn voor 18 % en door direct opeisbare vreemde middelen voor 34 %.

.....

Alhoewel als norm geldt, dat het eigen kapitaal $\pm$ 70 % van het totale bezit moet uitmaken, achten wij de verhouding in onze onderneming niet ongunstig, daar 66 % van onze bezittingen gefinancierd worden door eigen kapitaal en vreemd kapitaal op lange termijn.

Dit eigen en vreemd kapitaal op lange termijn wordt voor 68 % aangewend voor de financiering van de vastgelegde middelen in gebouwen, machines en dergelijke.

Gezien de gunstige verhouding van 47:53 tussen de investeringen in gebouwen, machines en inrichting en de investering in geldmiddelen, debiteuren, voorraden en onderhanden werken, deze laatste post verminderd met de vooruit ontvangen bedragen hierop, resteert ons voor de financiering van ons productieprogramma een bedrag van f 500.000.- aan eigen middelen.

Nu vergen deze oorlogstijden een abnormaal hoog bedrag voor de financiering van ons productieprogramma.

De fabricagesnelheid is vertraagd, crediteuren verlangen betaling op zeer korte termijn, planmatige inkoop is niet mogelijk, terwijl voor alles gestreefd moet worden naar het op peil houden van onze voorraadpositie. Daarnaast is het verder nog gewenst, een behoorlijk kassaldo aan te houden.

Al deze oorzaken vergen het uiterste van onze liquiditeit en noodzaaken ons, een bedrag van f 980.000.- op te nemen in de vorm van vooruitbetalingen, door afnemers verstrekt op de aan hen te leveren goederen,

Bij terugkeer van normalere verhoudingen verwachten wij een belangrijke daling van de investering in voorraden, waardoor de financiering door afnemers eveneens belangrijk kan verminderen.

.....

Daar fiscus en prijsbeheersing ook in de toekomst een uitbreiding van ons eigen kapitaal door winstinhoudingen zullen belemmeren, verwachten wij, dat wij van het systeem van gedeeltelijke financiering door onze belangrijkste afnemer(s) - zij het in geringere mate - gebruik moeten blijven maken. Bij een jaarlijkse omzet van f 4.000.000,- achten wij het op deze wijze opnemen van gelden voor een gemiddeld bedrag van f 400.000,- voldoende voor de financiering van ons normale productieprogramma.

Onze kapitaalstructuur is thans zodanig, dat de financiering van de vaste activa door eigen kapitaal en vreemd kapitaal op lange termijn op de juiste wijze geschiedt. Wij zullen echter steeds voor ogen moeten houden, dat iedere uitbreiding van ons productie-apparaat met een vergroting van eigen kapitaal of van vreemd kapitaal op lange termijn gepaard moet gaan, waarbij het plan voor aflossing van deze credieten afhankelijk gesteld moet worden van de afschrijvingen op het nieuw aangeschafte actief.

Hierbij dient te worden overwogen, of een eventuele uitbreiding van ons machinepark gefinancierd kan worden door opneming van vreemd kapitaal met betrekkelijk korte looptijd ($\pm$ 5 jaar).

VERZEKERINGEN:

Zowel onze vaste eigendommen als onze roerende goederen zijn tegen brand- en molestschaden verzekerd.

In de verzekerde waarde van f 4.300.000,-, waarvan f 2.400.000,- bestemd voor gebouwen, machines en verdere inrichting, is geen wijziging gebracht, evenals in onze verzekering tegen bedrijfsschaden, voortspruitende zowel uit normale bedrijfsstagnaties als uit molest.

.....

TECHNISCHE DIENST:

De vordering van radio-apparaten had een belangrijke daling van onze radio-service tot gevolg.

Gedeeltelijk is deze werkvermindering gecompenseerd door een niet onbelangrijke stijging van de reparaties aan stofzuigers. Het aantal service-depôts bleef gehandhaafd op 9, doch door samenvoeging van functies daalde de personeelsbezetting van onze technische dienst met 3 personen.

MACHINES:

Belangrijke uitbreidingen van ons machinepark konden niet plaats vinden. In deze 8 maanden is aangeschaft voor een bedrag van f 37.000.- tegen normaal f 46.000.-.

De belangrijkste aanschaffingen waren weer voor ons metaalbedrijf, onder andere een Unger rondblijpmachine.

Daar vernieuwing gedurende de oorlogstijd onmogelijk is, wordt veel aandacht besteed aan onderhoud en revisering van ons machinepark. Een aparte onderhoudsdienst onder deskundige leiding zorgt, dat ons machinepark zoveel mogelijk op peil blijft.

GEBOUWEN:

Aan het eind van dit boekjaar is de bouw van een schuilkelder onder ons middengebouw ter hand genomen.

Tot deze bouw moest worden overgegaan op bevel van de autoriteiten.

Deze bouw betekent thans een belangrijke uitgave, doch getracht zal worden, te zijner tijd deze schuilkelder om te bouwen in een kelder, die ook voor andere doeleinden bruikbaar is.

Met uitzondering van onze beitserij voor metaalwaren, die geheel nieuw ingericht werd, en een uitbreiding van de slijperij,

.....

ken alleen het strikt noodzakelijke onderhoud aan ons gebouw geschieden.

Het ruimteprobleem bleef urgent, zodat wij onze opslagruimten buiten ons fabriekscomplex hebben moeten aanhouden.

Uit het oogpunt van risicospreiding in verband met molestschaden biedt dit echter voordelen.

Onze Zelfbeschermingsorganisatie werd verder uitgebreid.

De fabrieksbrandweer oefent 1 x per week onder deskundige leiding en is uitgegroeid tot een goed getraind corps. De ruim 30 maal, dat in de laatste 6 maanden werkelijk luchtalarm gegeven werd, maakten speciale luchtalarmoefeningen overbodig. De praktijk heeft ons wel geleerd, dat op zeer korte termijn ons fabriekscomplex ontruimd kan worden.

PERSONEEL:

Het totaal van het in onze onderneming werkzame personeel is in de afgelopen 8 maanden van 936 personen tot 877 personen gedaald.

Door het verbod, manlijk personeel van de geboortejaren 1922, 1923 en 1924 zonder speciale vergunning van het Gewestelijk Arbeidsbureau in dienst te hebben, moesten wij nogmaals 55 man voor tewerkstelling in Duitsland afstaan.

De afdelingen met uitsluitend manlijk personeel werden door deze actie het zwaarst getroffen, procentueel moest voor de metaalwarenfabriek de meeste mensen afstaan, terwijl dit keer ook van het kantoorpersoneel mensen gevorderd werden.

Daar deze vordering betrekking had op personen van jeugdige leeftijd, bestond deze groep van 55 personen voor een groot deel uit ongeschoold en ongeoeftend personeel.

.....

Met de uiterste krachtinspanning en door middel van alle mogelijke acties - tot schoolbezoek en bioscoopreclame toe - hebben wij getracht, onze personeelssterkte op peil te houden, doch vervanging van de gevorderde mensen is niet mogelijk geweest.

Over het algemeen heeft het Gewestelijk Arbeidsbureau ons bij onze pogingen tot verkrijging van personeel wel gesteund, doch de enkele werkkrachten, die wij via dit bureau uiteindelijk in dienst konden nemen, kwamen vrijwel allen uit andere beroepen en waren hierdoor in de meeste gevallen voor onze onderneming absoluut onbruikbaar.

De gezondheidstoestand van deze mensen liet eveneens veel te wensen over.

Onze pogingen, meer vrouwelijk personeel aan te stellen, hadden geen succes, daar het Gewestelijk Arbeidsbureau - ondanks beloften - niet in staat was, aan onze vraag te voldoen.

In de loop van dit jaar werd ons bedrijf bezocht door een commissie, die opdracht had na te gaan, of onze personeelbezetting zo efficiënt mogelijk was.

De beslissing van deze commissie was, dat wij een tiental administratieve krachten voor arbeid in Duitsland moesten afstaan. Op ons dringend verzoek werd ons toegestaan, deze mensen van onze kantoren naar de fabrieken over te plaatsen.

Naast het nijpend personeeltekort kregen wij steeds meer te kampen met verzuim door ziekte en alle mogelijke andere oorzaken.

Het ziekteverzuim is thans gestegen tot ruim 70 à 80 gevallen per dag, terwijl daarnaast vooral meisjes vaak wegblijven,

.....

daar door ziekte of andere oorzaken hulp in het huishouden noodzakelijk is.

LOONPEIL:

Het gemiddelde uurloon is in de afgelopen 8 maanden niet verder gestegen. Voor leden van ons personeel met de laagste inkomens wordt het echter steeds moeilijker, het hoofd boven water te houden. In bijzondere gevallen zijn wij moeten overgaan - na overleg met onze sociale afdeling - tot het verstrekken van extra bijbetalingen.

Het is voor het voortbestaan van onze onderneming van groot belang, dat onze loontarieven niet stijgen boven de algemeen geldende tarieven in Nederland.

SOCIAAL WERK:

Het sociale werk voor ons personeel breidde zich ook in het afgelopen tijdvak verder uit.

Ons streven, onze sociale bemoeiingen in de eerste plaats te richten op opvoeding van ons personeel tot zelfstandige en bruikbare arbeidskrachten in de maatschappij, vond zijn weerspiegeling in het vele werk, dat besteed is aan ontwikkeling en ontspanning van ons personeel.

ONTWIKKELING:

De opleiding van jong personeel en omscholing van voor ons bedrijf ongeschoolde krachten door eigen personeel heeft verdere uitbreiding ondergaan.

In vele gevallen werd weer gelegenheid gegeven, cursussen en lezingen voor rekening van onze onderneming te volgen.

In het kader van een hogere algemene ontwikkeling van ons personeel wordt momenteel een naai- en knipcursus en een EHBO-cursus gegeven.

.....

Met de in het vorig jaarverslag reeds aangekondigde opleiding van een 30-tal jonge werknemers in de vakken: stempelmaken, gereedschapdraaien, gereedschapmaken en fijn-bankwerken is met veel succes voortgegaan. De Stichting Bemetal, onder wier toezicht deze opleiding staat, heeft meermalen haar grote voldoening geuit over de door ons bereikte resultaten.

ONTSPANNING:

Voor de nodige ontspanning werd gezorgd door het organiseren van zangavondjes voor het jongere personeel, het houden van voetbal-, hockey- en handbalwedstrijden en het geven van zwem-, schaak- en bridge-avonden.

Ons fabriekskamp, tijdens de fabrieksvacantie in Laren gehouden en waaraan twee groepen meisjes en jongens deelgenomen hebben, kan als zeer geslaagd beschouwd worden.

HYGIENE:

Op het gebied van gezondheidszorg werd voortgegaan met het doorlichten op t.b.c. van ons personeel en de periodieke keuringen op huidaandoeningen en ongedierte.

De in het vorig jaarverslag aangekondigde veiligheidscommissie is inmiddels opgericht en is met haar werkzaamheden begonnen. Door middel van affiches en prijsvragen wordt het voorkomen van ongelukken voortdurend onder de aandacht van het personeel gebracht. Wekelijkse rapporten vestigen de aandacht op verbeteringen, die in het belang der veiligheid gewenst zijn en die, indien mogelijk, onmiddellijk doorgevoerd werden.

SOCIAAL ECONOMISCH:

Op dit gebied dient allereerst vermeld te worden het Spaarfonds voor het personeel. Naast de normale storting van 2 % van het

.....

uitbetaalde salaris werd door ons een extra storting van 2 % verricht, uitmakende een bedrag van f 37.200.--.

Ook dit jaar werd voortgegaan met het verstrekken van warme maaltijden, terwijl wij in staat waren, zo nu en dan deze maaltijden aan te vullen met een extra versnapering.

Met onze interne distributie van een aantal distributievrije, doch schaarse artikelen konden wij blijven doorgaan. Onze stelregel, dat dit werk door ons personeel in eigen vrije tijd moet geschieden, bleek ook gedurende de afgelopen 8 maanden de juiste te zijn.

Door het verstrekken van klompen trachten wij het schoenenprobleem zo veel mogelijk te ondervangen.

Onze traditie, om met Sint Nicolaas aan ons gehele personeel een surprise te zenden, hebben wij door het beschikbaar stellen van een pakket levensmiddelen ook dit jaar kunnen handhaven.

ALGEMEEN:

In het afgelopen tijdvak moest onze afdeling sociale zaken weer een uitbreiding ondergaan.

De band van de zaak met haar medewerkers werd onderhouden door ons reeds eerder genoemd mededelingenblad en door huisbezoeken.

De band tussen het personeel onderling wordt onderhouden door de commissie "Ziekentroost" en het "Duitslandcomité", welke laatste een nauw contact met onze arbeiders in het buitenland onderhoudt.

Gedachtenwisselingen met enkele andere industrieën deden ons op de hoogte blijven van wat andere ondernemingen op dit gebied voor hun personeel konden doen.

.....

INTERNE ORGANISATIE:

In de afgelopen 8 maanden is de interne organisatie van onze onderneming weer op vele punten verder uitgebouwd en verbeterd. Vooral de reorganisatie van ons magazijnbeheer en een verdere doorvoering en verbetering van de planning hadden onze volle aandacht. In samenwerking met de afdeling personeel werd aan de opleiding van ons personeel, zowel door derden als door eigen bedrijf veel tijd besteed, terwijl wij de periodieke verschijning van ons mededelingenblad "DE VNH-OMROEP" het gehele jaar hebben kunnen handhaven.

Een dozijn nieuwe voorschriften werd uitgegeven, terwijl voor enkele functionarissen taakomschrijvingen werden vastgelegd.

Zeer veel aandacht werd besteed aan documentenbeveiliging.

Van onze belangrijkste documenten worden thans afschriften bewaard in een bankkluis.

De behandeling van de inkomende post werd grondig gewijzigd en belangrijk verbeterd.

Onze bibliotheek mag zich in een steeds stijgend literatuurgebruik verheugen en vooral voor de technische afdelingen is zij een onmisbare vraagbaak geworden.

Haar voornaamste taak is het verstrekken van voorlichting bij het oplossen van allerlei technische, administratieve en organisatorische moeilijkheden. Voor deze taak is zij thans ten volle berekend.

RESULTAAT:

Het resultaat over de afgelopen acht maanden is sterk beïnvloed door de ontvangen vergoeding voor annulatiekosten Hakenfelde.

.....

Hierdoor kunnen wij het verstreken boekjaar van 20 maanden, lopende van 1 Mei 1942 tot en met 31 December 1943, afsluiten met een winst van / 76.578,42.

Dit resultaat is bereikt, nadat alle bezittingen op de gebruikelijke, zeer conservatieve wijze gewaardeerd zijn.

Hoewel dit resultaat tot tevredenheid aanleiding geeft, moet niet vergeten worden, dat een belangrijk gedeelte van deze winst feitelijk ten gunste van het voorgaande boekjaar gebracht moet worden.

Nu onze onderhandelingen met de L.G.W. Hakenfelde ter verkrijging van een vergoeding voor het niet nakomen van haar verplichtingen uiteindelijk voor ons met succes bekreond zijn en onze fiscale balansen tot en met 30 April 1942 gecontroleerd en na het aanbrengen van enkele wijzigingen goedgekeurd zijn, is het wel intressant, de resultaten, door onze vennootschap sinds 1 Mei 1940 behaald, de revue te laten passeren.

Wij zullen daarbij dan tevens vermelden, wat het resultaat is, berekend volgens de fiscale voorschriften.

tijdvak	resultaat volgens aandeelh. balans:	resultaat volgens fiscale balans:
1-5-1940 / 30-4-1941	Winst / 138.429,-	Winst / 159.360,-
1-5-1941 / 30-4-1942	Verlies 84.480,-	Winst 271.132,-
1-5-1942 / 30-4-1943	Winst 10.163,-	Verlies 47.765,-
1-5-1943 / 31-12-1943	Winst 66.416,-	Winst 127.423,-
Totaal	Winst 130.528,-	Winst 510.150,-

Gemiddeld rendement

over eigen kapitaal per jaar 9 % 35 %

De belangrijke afwijking tussen het resultaat volgens aandeelhouders- en fiscalebalans in het boekjaar 1941/1942 wordt

.....

gedeeltelijk veroorzaakt door een extra afschrijving op de aandeelhouders-balans van f 99.700,- op initiale kosten. Deze afschrijving is fiscaal vóór 1 Mei 1940 verricht.

Het verdere verschil is voornamelijk te wijten aan belastingen uit de winst en hogere afschrijvingen op vaste activa, het laatste voortvloeiende uit onze conservatieve waarderingspolitiek, die wij nog steeds ongewijzigd hebben kunnen handhaven.

Of wij echter ook in de toekomst in staat zullen zijn, deze zeer hoge afschrijvingen uit de winst te bestrijden, is onzeker.

Uns streven, door winstinhoudingen onze onderneming financieel zo sterk mogelijk te maken, zullen wij - ondanks de uitzonderlijk hoge fiscale lasten - zo lang mogelijk trachten vol te houden.

In verband met artikel 35 der Statuten en door het reeds aangehaalde feit, dat het resultaat van dit boekjaar sterk beïnvloed is door een vergoeding van kosten, die gedeeltelijk in het vorig boekjaar gemaakt zijn, stellen wij in overleg met commissarissen voor, de winst over het boekjaar 1 Mei 1942 tot en met 31 December 1943, volledig aan te wenden voor afschrijving van het verliessaldo van vorige jaren ad f 92.483,33, waarna dit verliessaldo teruggebracht wordt tot f 15.904,91.

Verder stellen wij U, eveneens in overleg met commissarissen, voor, het voorlopig vastgestelde interim-dividend van 6 % met 4 % te verhogen, waardoor een totaal dividend van 10 % over het boekjaar van twintig maanden ten laste van de aandeelhoudersreserve uitgekeerd wordt.

Na betaling van dit dividend is deze reserve nog f 117.511,85 groot. De betaalbaarstelling vindt onmiddellijk plaats.

.....

Aangzien wij het voor het voortbestaan van onze onderneming van het hoogste belang achten, onze voorzichtige waarderingspolitiek te handhaven, is onze verwachting, dat wij ook in de eerstvolgende boekjaren genoodzaakt zullen zijn, de in de voorgaande jaren gevormde aandeelhoudersreserve aan te spreken bij de uitbetaling van een redelijk dividend.

s'Gravenhage, 29 Maart 1943,

De Directie,

**TOELICHTING OP DE ACTIVA
VAN DE BALANS PER 31 DECEMBER 1943
VAN DER HEEM N.V.**

VASTE ACTIVA:

GEBOUW MAANWEG:

In het tijdvak 1 Mei '43 - 31 Dec. '43 is, een bedrag afgeschreven van f 22.000.-- gelijk aan 6% van f 550.000.-- gedurende 8 maanden. Op een totaal aanschaffingswaarde van f 691.147.27 is tot en met 31 Dec. '43 f 275.156.75 afgeschreven.

LEIDINGEN EN INSTALLATIES:

In het tijdvak 1 Mei '43 - 31 Dec. '43 is aangeschaft voor een waarde van f 1.670.86 en afgeschreven een bedrag van f 14.993.39 zijnde 8 maanden à 10% '-jaars van de aanschaffingswaarde.

INRICHTING:

Ook dit jaar is dit actief gewaardeerd op basis van een afschrijvingspercentage van 33 1/3% '-jaars. Aangeschaft is een waarde van f 9.253.01, afgeschreven een bedrag van f 14.481.15.

MACHINES:

In het tijdvak 1 Mei '43 - 31 Dec. '43 is aangeschaft voor een waarde van f 36.651.57. Afgeschreven is een bedrag van f 59.418.71 zijnde 33 1/3% van de aanschaffingswaarde van de nog niet afgeschreven machines. De totaal aanschaffingswaarde van het machinepark bedraagt thans f 627.179.27, de boekwaarde f 62.572.40.

KANTOORMACHINES:

Aangeschaft is in het tijdvak 1 Mei '43 - 31 Dec. '43 voor een waarde van f 2.843.30. Dit bedrag is geheel afgeschreven.

AUTO'S:

De aanschaffingen ad. f 4.810.-- zijn geheel afgeschreven.

GEREEDSCHAPPEN:

De aanschaffingen over de laatste 8 maanden bedroegen f 28.254.93. Dit betreft weer voornamelijk Speciaal Gereedschap. Zoals gebruikelijk zijn deze uitgaven geheel afgeschreven.

MEETAPPARATEN:

Gezien het zeer speciale karakter van dit actief zijn de uitgaven ad. f 9086.77 geheel afgeschreven.

OCTROOIEN:

De uitgaven zijn ook dit jaar geheel afgeboekt.

DEELNEMINGEN:

Dit betreft onze deelnemingen in de S.A.ERRES Radio te Brussel en de N.V.ERRES Naaimachinefabriek in liquidatie. Deze deelnemingen kunnen als waardeloos beschouwd worden.

INITIALE KOSTEN:

Geactiveerde ontwerp- en ontwikkelkosten.
Gezien de zeer onzekere waarde van dit actief is het tot f 1.-- afgeschreven.

VOORRADEN:

Grondstoffen en halffabrikaten:

Deze voorraad ad. f 934.480.17 is opgenomen tegen verrekenprijswaarde, dit is de aangenomen waarde per eind April 1943 verhoogd met vrachten en rechten plus een toeslag tot dekking van inkoop- opslag- en magazijnkosten.

De aangenomen waarde is vastgesteld op basis van de kostprijs op het tijdstip van aankoop of op de marktwaarde per ult. April 1943 wanneer deze lager is. Daar in het tijdvak April 1943 - December 1943 de grondstoffeprijzen aan zeer weinig veranderingen onderhevig geweest zijn, is de waardering per 31 Dec. '43 geschied tegen de prijzen, die per eind April '43 vastgesteld waren. De toeslag tot dekking van inkoop- opslag- en magazijnkosten, vormende een bedrag van f 59.874.74 is op de passiefzijde van de balans opgenomen, zodat per saldo de voorraad grondstoffen en halffabrikaten voor de werkelijke aanschaffingswaarde, resp. marktwaarde per ult. April '43, gewaardeerd is.

Verder zijn de in de magazijnen voorradige vervangingsmaterialen of gewaardeerd op de waarde van het vervangen artikel of zijn op deze voorraden extra afschrijvingen verricht. Totaal is uit hoofde hiervan de waarde van de grondstoffenvoorraad met f 20.596.62 verminderd. Voor incurant zijn van geïnventariseerde voorraden is verder nog 2% van de aanschaffingswaarde afgeboekt.

Gereed Product:

De voorraad gereed product ad. f 114.233.60 is opgenomen tegen fabrieksverrekenprijs, dit is: direct loon plus onkostentoeslag, direct materiaalverbruik en aandeel in Initiale Kosten. Eveneens is 2% gereserveerd voor incurante voorraden.

Gereed product in het buitenland betreffende goederen, door ons in consignatie gezonden aan buitenlandse afnemers en waarvan het ons bekend is, dat deze voorraden zich nog ter plaatse bevinden.

Deze goederen zijn eveneens gewaardeerd tegen kostprijs.

ORDERS IN BEWERKING:

De in bewerking zijnde opdrachten zijn gewaardeerd tegen direct materiaalverbruik en direct loon plus toeslag. Voor reeds geconstateerde verliezen op in bewerking zijnde orders is f 39.900.-- gereserveerd.

DEBITEUREN:

Binnenlandse debiteuren zijn opgenomen voor hun geldswaarde, debiteuren vreemde valuta tegen koerswaarde per ult. December 1943.

Voor dubieuze posten is afgeschreven een bedrag van f 10.814,87, zijnde hoofdzakelijk oninbare vorderingen op het buitenland.

GELDMIDDELEN:

Kas- Bank en Giro zijn opgenomen voor hun geldswaarde. Vreemd geld tegen de koersen per 31 December 1943.

RECLAMEFONDS:

In verband met de bestemming van dit fonds is dit pro memorie gewaardeerd.

TRANSITORISCHE POSTEN:

Dit betreft een door ons verstrekte tijdelijke lening en vooruitbetaalde onkosten, zoals assurantieprijzen, contributies, belastingen, e.d., voorradige kantoorbehoefte en verdere posten, die ten laste van volgende boekjaren komen.

's-Gravenhage, 29 Maart 1944

DE DIRECTIE.

B A L A N S   P E R

	aanschaffing.	afschrijving.	boekwaarde.	
<u>GEBOUWEN:</u>				
Gebouw Maanweg	691.147,27	275.156,75	415.990,52	f 415.990,52
<u>VASTE ACTIVA:</u>				
leidingen, Install.	224.905,13	114.413,20	110.491,93	
Inrichting.	170.417,34	155.785,10	14.632,24	
Machines.	627.179,27	564.606,87	62.572,40	
Kantoomachines	47.822,85	47.821,85	1,--	
Auto's	26.008,07	26.007,07	1,--	
	<u>1.096.332,66</u>	<u>908.634,09</u>	<u>187.698,57</u>	187.698,57
Gereedschappen				1,--
Meetapparaten				1,--
Octrooien				1,--
<u>DEELNEMINGEN:</u>	89.863,94	89.861,94	2,--	2,--
<u>INITIALE KOSTEN:</u>	276.306,44	276.305,44	1,--	1,--
<u>VOORRADEN:</u>				
Grondstoffen en halffabrikaten:	934.480,17			
af: lagere waardering				
vervangingsmateriaal:	<u>20.596,62</u>			
	913.883,55			
Gereed product	114.233,60			
Gereed product in het buitenland	<u>25.639,87</u>			
	<u>1.053.757,02</u>	21.075,14	1032.681,88	1.032.681,88
<u>ORDERS IN BEWERKING:</u>	576.012,57	39.900,--		536.112,57
<u>DEBITEUREN:</u>				
saldilijst bijlage 1	470.715,62	10.814,87		459.900,75
<u>GELDMIDDELEN:</u>				
kassen	28.906,63			
banken	34.845,53			
giro	6.080,25			
vriend-geld.	<u>5.750,80</u>			75.583,21
				P.M.
<u>RECLAMEFONDS:</u>	67.476,86	67.476,86		
<u>TRANSITORISCHE POSTEN:</u>				
Lening u/g	35.000,--			
onkosten (zie bijlage 2)	<u>39.828,02</u>			74.828,02
<u>RESULTAAT VORIGE JAREN:</u>				
verliessaldo tot 30 April 1942			92.483,33	
winstsaldo 1 Mei 1942 - 30 April 1943			<u>10.162,67</u>	82.320,66
				<u>2.865.122,18</u>

-----

31 DECEMBER 1943

<u>KAPITAAL:</u>		f 400.000,--
<u>AANDEELHOUDERSRESERVE:</u>		157.511,85
<u>HYPOTHECAIRE LENING:</u>		
bedrag der lening	600.000,--	
aflossing	<u>198.000,--</u>	402.000,--
<u>VOORUITBETALINGEN OP TE LEVEREN GOEDEREN:</u>		
specificatie bijlage 3		983.175,15
<u>CREDITEUREN:</u>		
specificatie bijlage 4		212.934,35
<u>DIVERSE VERPLICHTINGEN:</u>		
toelichting zie bijlage 6		559.691,12
<u>TRANSITORISCHE POSTEN:</u>		
specificatie zie bijlage 7		83.393,96
<u>RESULTAAT:</u>		
tijdvak 1 Mei 1943 - 31 December 1943, winst:		66.415,75

2.865.122,18

EXPLOITATIEREKENING

1 MEI 1943 -

ONKOSTEN FABRIEK:

werkelijke onkosten fabriek 953.683,81
 via loontoeslagen ingecal. onk. 821.336,14

132.347,67

ONKOSTEN INKOOP:

werkelijke onkosten 70.585,19
 via materiaaltoeslagen ingecal.onk. 66.194,--

4.391,19

ONKOSTEN COMMERCIEEL EN TECHN. DIENST:

werkelijke onkosten 138.634,52
 via verkooptoeslagen ingecal.onk. 126.057,07

12.577,45

6.294,47

EXPORTKOSTEN:

INCIDENTELE FABRIEKSVERLIEZEN:

afboeking Initiale kosten 94.219,34
 revisiekosten motoren 2.162,23
 te weinig ingecal. vacantielkosten 13.024,40
 te weinig ingecal. belastingen 1.291,04

110.697,01

INCIDENTELE COMMERCIEELE VERLIEZEN:

bijboeking garantie voorziening 2.882,--
 bijboeking speciaal fonds 27.596,84

30.478,84

RESULTAAT EXPLOITATIEREKENING:

157.402,66

454.189,29

OVER HET TIJDVAK

31 DECEMBER 1943

SALDO FABRICAGE REKENING:

4.371,72

VERKOOPPRIJSVERSCHILLEN:

Bruto verkoopprijsverschillen 353.495,58
Ingecalc. onkosten commercieel 126.057,07
227.438,51

Overboeking naar voorziening voorlopig
gefactureerde goederen. 105.797,60

121.640,91

ONKOSTEN MAGAZIJNEN:

werkelijke onkosten 116.919,72
via materiaaltoeslagen ingecalc. onk. 117.305,10

385,38

255.321,02

ANNULATIEKOSTEN VERGOEDING:

Incidentele FABRICAGE WINSTEN:

Opbrengst afval 7.014,34
Magazijnverschillen 2.437,11
afboeking voorziening V.P. wijzigingen 16.097,97
afboeking voorziening vervangingsmateriaal 4.734,39
afboeking voorziening tariefswijziging. 41.224,98

71.508,59

INCIDENTELE COMMERCIELE WINSTEN:

afboeking voorziening dubieuze debiteuren 533,35
afboeking voorziening licentiekosten radio-
export. 428,32

961,67

454.189,29

VERLIES EN WINSTREKENING

1 MEI 1943

EXTRA AFSCHRIJVINGEN OP VASTE ACTIVA:

	totaal afschrijvingen	In kostprijs ingecalc.	extra afschrijving	
Gebouw Maanweg	21.980,--	14.350,--	7.630,--	
Leidingen, Install.	14.993,39	8.050,--	6.943,39	
Meub. en Inrichting	14.481,15	11.550,--	2.931,15	
Machines	59.418,71	45.500,--	13.918,71	
Kantoormachines	2.843,30	2.450,--	393,30	
Auto's	4.810,--	3.850,--	960,--	
Gereedschappen	28.254,93	28.000,--	254,93	
Meetapparaten	9.086,77	7.000,--	2.086,77	
	<u>155.868,25</u>	<u>120.750,--</u>	<u>35.118,25</u>	35.118,25

Octrooien

765,69

RENTE:

Ingecalculeerd in kostprijs
werkelijke kosten

30.625,--
32.745,69

2.120,69

BEDRIJFSVREEMDE VERLIEZEN:

Exploitatie licenties
Koersverschillen vreemde valuta
Koersverschillen effecten
Afschrijving op deelnemingen
Ondernemingsbelasting belastingjaar 1944
Vennootschapsbelasting 1942/1943

16,50
12,42
545,01
308,35
17.100,--
35.000,--

52.982,28

WINSTSALDO:

66.415,75

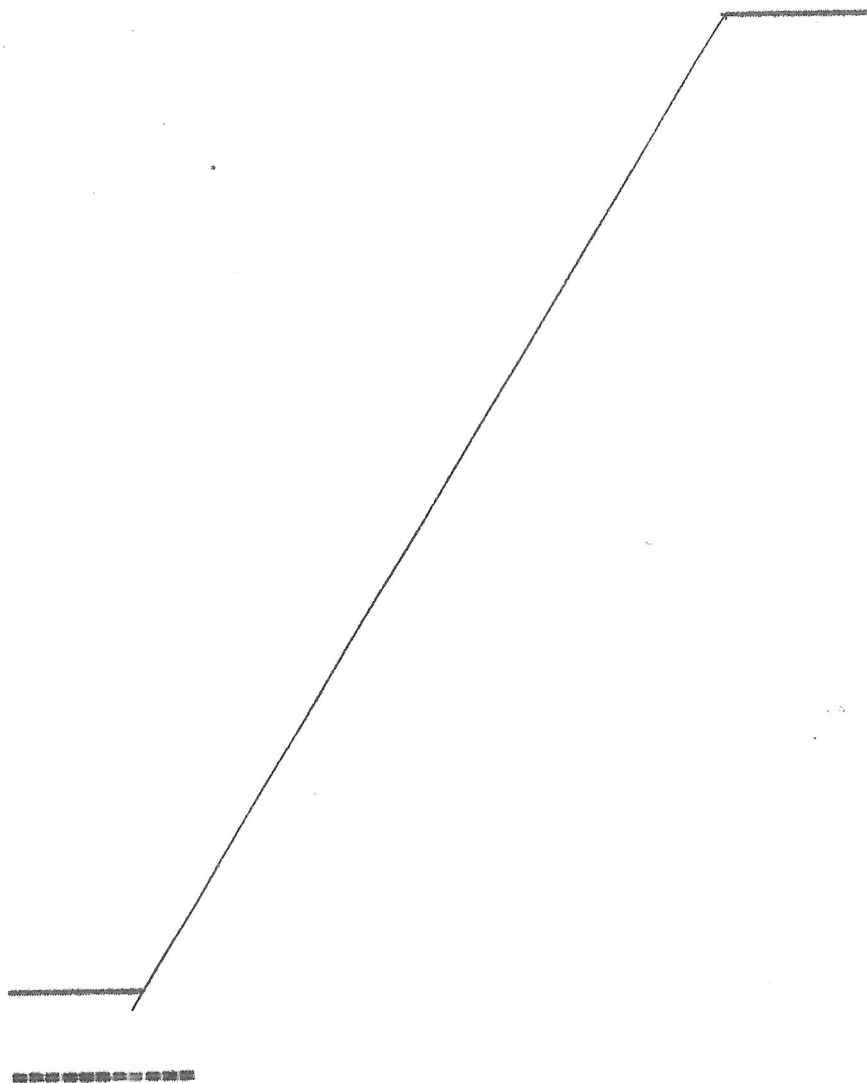
157.402,66

OVER HET TIJDVAK
31 DECEMBER 1943.

RESULTAAT EXPLOITATIEREKENING:

f 157.402,66

157.402,66

BALANS PER 31 DECEMBER 1943
(bijlage 1)

Saldilijst Debiteuren

PERSONEEL:

Berg G.J. v.d.	Den Haag	f	1.20
Bruin A.P. de	Den Haag		19.62
Donkersloot Mej.	Den Haag	-	1.20
Duyne K.T.L.	Den Haag	-	70.00
Espeldoorn A.	Den Haag		20.00
Hermans R.	Den Haag	-	6.00
Holman H.	Den Haag	-	0.70
Lange B. de	Den Haag		100.00
Lindeman	Den Haag	-	24.00
Punt H.M.	Den Haag		0.06
Schlee A.F.	Den Haag	-	4.00
Schuddeboom Fr.	Den Haag	-	0.60
Sturm J.	Den Haag		25.00
Suykerbuyk A.C.M.	Den Haag		93.32
Tuit C.	Den Haag	-	1.20
Verzijl J.F.A.	Voorburg		7.40

GEWONE DEBITEUREN:

ANRU	Amersfoort		971.37
Bedaux & Co.	Amsterdam	-	1.20
Brabant Regenkleiding fabriek	Tilburg		24.50
Broeder Carolus	Oudenbosch		0.45
Centraal Beheer	Den Haag		2.802.58
Electrolux NV.	Den Haag		1.36
Enkes	Voorburg		3.50
Graaf de	Amsterdam		0.45
Groot C.J. de	Ginneken		1.20
Heem J. v.d.	Voorburg		138.39
Heem L.W. v.d.	Voorburg		664.38
Heem L. v.d.	Voorburg		416.63
Hessels Hr.	Amsterdam	-	0.60
Holland electro	Rotterdam		935.02
Holnefs NV.	Den Haag	-	1.833.33
Hoos Hr.	Den Haag		0.75
Industriële Mij.	Zutphen		15.99
Intern. Automobiël Mij.	Den Haag		1.25
Itho Fa.	Schiedam		14.00
Minkema & Zn. B.	Gr.Ammers		1.404.00
Montessorischool	Voorburg		5.25
Oosthoek B.W.	Den Haag		24.27
Philips NV.	Eindhoven		218.528.35
Provinciaal Ziekenhuis	Medenblik		79.75
Rakona	Breda		1.00
Robers H.K.	Den Haag		1.45
Rijksbureau voor ijzer en staal	Den Haag		215.97
Runa Rubberfabriek	Hoogeveen		3.50
Rijksverzekeringsbank	Amsterdam		1.491.48
Rijmenan H. van	Den Haag		8.75
Scheepmaker K.	Den Haag		65.00
Schuurink Fa.	Ginneken		1.176.00
Ned. Siemens Mij.	Den Haag		569.55
Sinzer Mevr.	Bussum		19.50
Stokvis	Rotterdam		5.847.69
Stokvis-Reparatie	Rotterdam	-	221.82

BALANS PER 31 DECEMBER 1943
(bijlage 1)

Saldilijst Debiteuren

Thabur NV.	Den Haag	f	8.34
Vellekoop J.	Rotterdam	-	9.67
Verseveldt Fa.	Den Haag	-	1.95
Waldorp NV.	Den Haag		126.50
Winterink Hr.	Den Haag		7.59
BUITENLAND:			
Casa America	Buenos Aires		715.14
Elektriska A.B. Skandia	Stockholm	-	0.44
E V U S	Bratislava		2.552.50
Hakenfelde	Berlin		196048.91
Hodkinson R.I.	Toronto		27.00
Jenny Walter	Zurich		4.223.86
Joel Olsons El. A.B.	Stockholm		155.75
Kahle & Gless	Dresden		39.60
Lorenz C. A.G.	Berlin		10.974.96
Mega	Antwerpen		4.294.05
Melk H.W.	Johannesburg		457.62
Norsk Electr. Brown Boveri	Oslo		1.268.10
Spoerle Fa. L. A.G.	Frankfurt/M		3.00
Radiophonie LA.	Brussel		7.14
Transvaal Electric Service	Benoni		640.00
Walter LTD.	Santos		17.71
CONSIGNATIE:			
Melk H.W.	Johannesburg		8.963.40
BIJZONDERE:			
Verschuren J.	Roosendaal		196.03
Centrale dienst in- uitvoer	Den Haag		38.00
Bureau Met.verv.industrie	Den Haag		92.60
Rijksbureau v. Non Ferro metalen	Den Haag		26.37
Waarborgsom gen. gas & elec- tr.bedrijf	Voorburg		10.00
Idem	Voorburg		10.00
Idem	Voorburg		10.00
Idem	Voorburg		5.00
Waarborgsom gen.electr.bedrijf	Den Haag		1.000.10
Waarborgsom gen.gasbedrijf	Den Haag		25.00
Waarborgsom Ned.spoorwegen	Den Haag		12.00
Waarborgsom pakketpost	Den Haag		15.92
Voorschot lonen personeel			362.97
V.Spaarfonds in te houden			20.27
voorsch.lonen personeel			
Centraal Beheer	Amsterdam		4.290.00
Reservekas Bedrijfsverz.			416.57
Reservekas Wet-risico			131.59
De Tuinbouw onderlinge			1.30
			<u>1.30</u>
		f	470.715.62

BALANS PER 31 DECEMBER 1943
(bijlage 2)

Specificatie vooruitbetaalde onkosten

Voorraad drukwerk en kantoorbehoefte	f 21.140.--
Voorraad drukkerij-benodigdheden	7.530.--
Voorraad steenkolen	1.275.--
Voorraad franker- en statistiekzegels	104.02
Voorraad jubileum-geschenken	1.140.--
Contributies en abonnementen	76.13
Huur: Laan van Roos en Doorn	30.--
Marialaan	6.--
Postbox	5.--
Frankeermachine	23.35
Safe loketten	54.40
Wegenbelasting	47.--
Onderhoud kantoormachines	16.05
Verzekeringpremies	8.381.07

Totaal vooruitbetaalde onkosten	f 39.828.02

BALANS PER 31 DECEMBER 1943
(bijlage 3)

Specificatie van vooruitbetalingen
op te leveren goederen

N.V.Philips vooruitbetaling op te leveren radio-apparaten	f 110.443.97
N.V.Philips vooruitbetaling op te leveren handdynamo's	124.308.12
N.V.Siemens vooruitbetalingen op te leveren stofzuigers	140.298.38
N.V.Siemens vooruitbetalingen op te leveren strijkijzers	84.247.47
N.V.Siemens vooruitbetalingen op te leveren ventilatoren	50.000.00
Hakenfelde GmbH vooruitbetaling op te leveren motoren en schakelmateriaal	308.212.21
AERO Bank vooruitbetaling Lorenz radio- apparaat	143.850.--
Lorenz GmbH werkvoorbereidingskosten	21.815.--

Totaal	f 983.175.15

BALANS PER 31 DECEMBER 1943
(bijlage 4)

Specificatie Crediteuren
*****

Crediteuren volgens saldilijst (bijlage 5)	f 97.027,49
Verschuldigde vermogensbelasting 1943	8.766,67
Verschuldigde ondernemingsbelasting 1942	1.051,20
Verschuldigde ondernemingsbelasting 1943	39.266,40
Verschuldigde omzetbelasting 4e kwartaal 1943	14.722,59
Verschuldigde vennootschapbelasting 1 Mei 1942 - 31 Dec.1943 en ondernemings- belasting 1944	52.100,--
	<hr/>
	f 212.934,35
	*****

HALANS PER 31 DECEMBER 1943

(bijlage 5)

Saldilijst Crediteuren

BINNENLAND:		
Algemene Haagsche Polikliniek	Den Haag	7 45.50
A.P.C.	Rotterdam	49.34
Auto - Service	Den Haag	- 199.29
Baank - garage	Den Haag	7.65
Bakker H. NV.	Hengelo	31.75
Bordewijk van	Den Haag	8.70
Collini	Den Haag	20.85
Centraal Beheer	Amsterdam	23.166.22
Centraal Normalisatie-bureau	Den Haag	0.55
Chemproha	Dordrecht	30.57
Demag	Den Haag	- 1.310.—
Dinkelo J.T.	Amsterdam	- 20.00
Duyf NV. van	Rotterdam	99.64
Dijk J.J.C. van	Schiebroek	33.45
Electrolyse Elpewe	Hilversum	11.00
Enkes NV.	Voorburg	12.40
Galvanische industrie	Overschie	62.50
Gem. Electr. bedrijf	Den Haag	2.151.40
Gem. Gas en Electr.bedrijf	Voorburg	- 0.66
Gianotten H.	Tilburg	6.00
Grondbelasting	Den Haag	328.15
Haagsche Drukkerij en Uitgevers Mij.	Den Haag	42.00
Haagsche steenkolenMij.	Den Haag	1.390.58
Heemaf NV.	Hengelo	33.25
Hoek F.A.	Schiedam	33.60
Holland Indië NV.	Den Haag	70.31
Hollandsche Zekeringenfabriek NV.	Nijmegen	57.60
Hoogewerf Jr.	Rotterdam	120.91
Hoos W.B.	Den Haag	174.20
Huizer M.	Delft	9.76
Huizinga M.	Den Haag	3.75
Industrie NV.	Vaassen	725.74
Industrieel Assurantiekantoor NV.	Eindhoven	27.60
Industriële Mij.	Zutphen	1.121.82
Ing. Bureau Kracht	Den Haag	- 3.678.53
Intern. Automobiël Mij.	Den Haag	13.50
Klein's Handel Mij.	Den Haag	8.45
Klein A.A.	Amsterdam	17.40
Koopman & Schuurman	Amsterdam	78.60
Kroner A.	Den Haag	600.00
Lippsmann & Rosenthal	Amsterdam	175.52
Literatuur Documentatie- bureau voor	Den Haag	1.00
Luckerath NV.	Amsterdam	- 1.787.92
Maks	Den Haag	20.18
Mansvelt & Zn. P.	Den Haag	66.95
Marwijk Kooy & Rens V.	Dordrecht	418.00
Meijerman A.	Arnhem	8.30
Muller P.C. Ing.bureau	Den Haag	26.00
Ned. Instituut voor Documen- tatie	Den Haag	1.25
Nederlandsche Spoorwegen	Den Haag	- 997.36

BALANS per 31 DECEMBER 1943
(bijlage 5)

Saldilijst Crediteuren

Neonlicht	Den Haag	f	90.00
Oxigenium	Schiedam		24.37
Ozon NV.	Voorburg		7.19
Philips NV.	Eindhoven		50.714.40
Poelmann W.H.	Hilversum		17.04
Poort Dan vd.	Rotterdam		41.47
Posthumus A.A.	Baarn		43.43
Posthumus J.D.	Amsterdam		2.30
Poulus	Den Haag		89.50
Reiman Stok & Kerakens	Amsterdam		6.10
Romal	Utrecht	-	206.21
Roupe vd. Voort	Den Haag		10.08
Ruijs Handelsvereniging	Den Haag		9.84
Schildershuis	Den Haag		37.57
Schoen Pieter	Zaandam		6.46
Schreuder NV. J.	Rotterdam		175.74
S.K.F. NV.	Amsterdam		2.10
Sorel TH.H.	Scheveningen		37.20
Stokvis en Zn.	Rotterdam		1.447.45
Taminiau J.L.L.	Elst	-	124.74
Varekamp	Den Haag		50.10
Verg. Octrooibureaux	Den Haag	-	112.00
Verzijl Mr. J.F.A.	Voorburg		70.00
Vicom	Amsterdam		12.80
Vos & Co. J.A.J.	Rotterdam	-	88.89
Vries Robbe & Co.	Gorinchem		40.00
Vriesland I.M. van	Den Haag		10.00
Waal J.B. van der	Den Haag		255.00
Wagenmakers & Zn. J.	Breda	-	1.50
Waldorp NV.	Den Haag		30.60
Wesseling G.	Sassenheim		87.80
Zapp. Robert	Amsterdam		37.53
Zimmer & Co. JS.	Amsterdam		14.55
Zd. Hollandsche Cartonage- fabriek	Delft		126.65
BUITENLAND:			
British NSF Company	Croydon/USA		1.404.06
Elbracht Gebr.	Witten-Ruhr	-	8.85
Elektro Isolier Industrie	Wahn		9.83
Frankl & Kirchner	Mannheim	-	122.29
Grunhut	Cham		10.29
Heid & Co.	Schonthal		2.777.71
Kautt & Bux	Stuttgart		2.68
Kienle & Spiess	Gr.Sachsenh.	-	20.31
Muller & Schmidt	Solingen		28.03
Nolan Mc. Neil	New-York		17.13
Standard Lack Werke	Berlin	-	208.37
Stettner & Co.	Lauf		328.76
Vahl Gebr.	Berlin		1.025.27

BALANS PER 31 DECEMBER 1943
(bijlage 5)

Saldilijst Crediteuren

*****

DIVERSEN:

Boete personeel	f	942.30
Fonds voor kasverschillen	-	15.31
H & B sportvereniging		186.55
Korfbalclub nog op te richten		36.92
Loonbelasting		9.316.01
Nestofs		8.15
Niet afgehaalde lonen		389.66
Ontspanningsvereniging van der Heem		133.54
Poloclub nog op te richten		171.10
Spaarfonds		2.994.05
Spaarfonds uitbetalingen		86.90
Waarborgsom Hr.v.d.Linden		1.000.00
Ziekentroost		89.72
Cricketclub nog op te richten		133.18
Lawntennisclub nog op te richten		48.67

f 97.027.49

*****

BALANS PER 31 DECEMBER 1943
(bijlage 6)
Specificatie "Diverse Verplichtingen"

Voorziening contract-artikelen	f 15.793.38
Voorziening naberekeningen Philips	8.520.--
Verschuldigde vacantiekosten	21.300.--
Voorziening naheffing materiële molest- schade	32.200.--
Voorziening naheffing bedrijfs-molest- schade	5.040.--
Ondersteuningsfonds personeel	20.000.--
Speciaal fonds	12.000.--
Vooruitgeboekte Inkoopkosten	59.874.74
Voorziening Service en Garantieverplicht- tingen	18.770.--
Voorziening voorlopig gefactureerd	366.193.--
	<hr/>
	f 559.691.12

BALANS PER 31 DECEMBER 1943
(bijlage 7)

Specificatie transitorische posten

Verschuldigde rente	f 523.43
Verschuldigde directe lonen	3.095.46
Vooruitgeboekte onkostendekking	7.509.44
Verschuldigde onkosten (zie bijlage 8)	<u>72.265.63</u>
Totaal	f 83.393.96 -----

BALANS PER 31 DECEMBER 1943
(bijlage 8)

Specificatie verschuldigde onkosten

Ziekteverzekering	f 3.000.--
Ongevallenwet	23.085.--
Ziekenfonds	12.199.79
Kindertoeslag	3.300.22
Vereveningsheffing	5.994.41
Algemeen Sociaal fonds	21.41
Kosten psychotechnische keuringen	355.--
Kosten doorlichten personeel	125.--
Steenkolen-Briketten	3.375.--
Consumptiewaren	225.--
Warme maaltijden	4.991.--
Advertentiekosten	120.--
Telefoon- en telegramkosten	631.55
Reiskosten	98.96
Vrachtkosten	217.50
Abonnementen - Contributies	331.95
Huur Vreeburg	57.50
Jaartaxes octrooien	850.--
Accountantskosten	170.--
Gas	421.20
Water	240.--
Provisies en kosten vertegenwoordigingen	1.920.--
Reparaties aan installaties	2.485.--
Verzekeringpremies	<u>8.050.14</u>
	f 72.265.63 -----

FISCALE BALANS

VASTE ACTIVA:

Gebouw Maanweg	598.936,46
Leidingen en Installaties	167.113,67
Inrichting	52.198,94
Machines	205.501,06
Gereedschappen	1,--
Meetapparaten	1,--
Kantoormachines	11.332,60
Auto's	<u>3.686,46</u>

1.038.771,19

OCTROOIEN:

1,--

DEELNEMINGEN:

2,--

INITIALE KOSTEN:

1,--

VOORRADEN:

Grondstoffen	934.480,17
Gereed product	114.233,60
Gereed product in het buitenland	<u>25.639,87</u>
	1.074.353,64
af: lagere waardering vervangings-	
materialen	20.596,62
Incourant voorziening	21.075,14
Ingecalculeerde inkoopkosten	<u>59.874,74</u>

972.807,14

ORDERS IN BEWERKING:

totaal bedrag	576.362,57
afschrijving tot kostprijs	<u>27.000,--</u>

549.362,57

DEBITEUREN:

volgens saldilijst	470.715,62
afschrijving voor dubieus	<u>10.814,87</u>

459.900,75

GELDMIDDELEN:

75.583,21

RECLAMEFONDS:

67.476,86

TRANSITORISCHE POSTEN:

74.828,02

3.238.733,74

PER 31 DECEMBER 1943

HYPOTHECAIRE LENING:

402.000,--

VOORUITBETALINGEN OP TE LEVEREN GOEDEREN:

983.175,15

CRREDITEUREN:

152.067,68

DIVERSE VERPLICHTINGEN:

Contract-artikelen Philips	15.793,38
Naheffing materiele molestschade	32.200,--
Naheffing bedrijfsmolestschade	5.040,--
Voorziening voorlopig gefactureerd	366.193,--
Service en garantie verplichtingen	18.770,--
Naberekening Philips	8.520,--
Verschuldigde vacantiekosten	21.300,--
Speciaal fonds	12.000,--

479.816,38

TRANSITORISCHE POSTEN:

directe lonen	3.095,46
toeslagen	7.509,44
onkosten	72.265,63
rente	523,43

83.393,96

BEDRIJFSVERMOGEN:

Kapitaal	400.000,--
Reserve	738.280,56

1.138.280,57

3.238.733,74

FISCAAL RESULTAAT OVER TIJDVAK

1 Mei 1943 - 31 December 1943

Zuiver bedrijfsvermogen per 30 April 1943	f 1.144.269,38
Zuiver bedrijfsvermogen per 31 December 1943	<u>1.138.280,57</u>
Vermogensafname	5.998,81

VERMOGENSONTREKKINGEN:

Betaling voorlopige aanslag vennootschapsbelasting 1941/'42	100.000,--	
naheffing vennootschapsbelasting 1941/'42	30.375,--	
naheffing vermogensbelasting	28,33	
naheffing winstbelasting	<u>3.018,96</u>	
		<u>133.422,29</u>
Fiscaal resultaat, Winst		<u>127.423,47</u>

Fiscaal resultaat 1 Mei 1942 - 30 April 1943, Verlies	47.764,93
Fiscaal resultaat 1 Mei 1943 - 31 Dec. 1943, Winst	<u>127.423,47</u>
Belastbare fiscale winst tijdvak 1-5-1942/ 31-12-1943	<u>79.658,54</u>

BALANS PER 31 DECEMBER 1943.

VERKLARING AFWIJKING FISCAAL RESULTAAT
 MET RESULTAAT VOLGENS AANDEELHOUDERSBALANS.

Resultaat Aandeelhoudersbalans, Winst		f 66.415,75
Fiscaal een hogere winst door:		
Lagere afschrijving op vaste activa	31.110,54	
Lagere afschrijving op orders in bewerking	5.162,43	
Geen stortingen in ondersteunings- fonds	2.346,50	
Geen reservering voor verm.belasting	8.766,67	
Geen reservering voor ondernemings- belasting 1944.	17.100,--	
Geen reservering voor vennootschap- belasting 1942/1943.	<u>35.000,--</u>	+ 99.486,14
FISCAAL een lagere winst door:		
hogere reservering naheffing meest	9.050,--	
meerdere stortingen in spec. fonds.	13.377,21	
geen reservering op de beginbalans voor ondern.belasting 1943.	<u>15.000,--</u>	- 37.427,21
Naheffing ondernemingsbelasting 1941/'42 fiscaal een verlies in 1942/1943, op aandeelhoudersbalans opgenomen als verliessaldo voorafgaande jaren		
		<u>- 1.051,20</u>
Resultaat fiscaal, Winst		127.423,48